

Een éénmalige premie van €250 aan leefloners, mensen met een beperking en IGO-gerechtigden is onvoldoende.

Bijna 300 actoren uit de maatschappelijke en socio-culturele wereld, ondersteund door academici, roepen de regering op om dringend werk te maken van een sociale exitstrategie met prioriteit voor de noden van kwetsbare groepen

De versoepeling van de huidige lockdown-maatregelen betekent niet dat het einde van de Covid-crisis ingeluid wordt. Integendeel, extra inspanningen zijn net nu nodig om ervoor te zorgen dat de reeds bestaande armoede en ongelijkheden niet verder toenemen. Het gebrek aan financiële en materiële middelen maakte de lockdown-maatregelen extra zwaar voor mensen in armoede en kwetsbare groepen. Dit heeft onder andere duidelijke gevolgen op vlak van mentale gezondheid.

De voorgestelde eenmalige premie van €250 door de regering volstaat niet om een verschil te maken voor mensen in armoede. Niet alleen is de doelgroep (leefloners, mensen met een beperking en IGO-gerechtigden) veel te beperkt. Het voorgestelde, eenmalige bedrag zal nauwelijks impact hebben op het huishoudbudget van mensen in armoede en kwetsbare groepen. Zij hebben in deze crisistijden meer nodig dan een aalmoes.

Bijna 300 actoren uit de sociale en socio-culturele sector en academici, langs beide kanten van de taalgrens, roepen daarom gezamenlijk de federale en regionale regeringen, net als de Nationale Veiligheidsraad, op om dringend werk maken van een volwaardige sociale exit-strategie uit de lockdown- en crisissituatie, die verder reikt dan symbolische maatregelen. **Wij stellen een strategie voor gebaseerd op twee pijlers:**

- **Een directe, maandelijkse, financiële steun aan alle financieel kwetsbare huishoudens** vanuit het federale beleidsniveau, naast de regionale initiatieven, op basis van vertrouwen. Deze covid-toelage is vandaag cruciaal, net zoals het versterken van de sociale zekerheid en het verhogen van de sociale minima tot boven de armoedegrens op langere termijn.
- Een **exit-strategie die uitgetekend wordt samen met de actoren die kwetsbare bevolkingsgroepen vertegenwoordigen en ondersteunen**, in samenspraak met de regionale overheden (zoals dit reeds gebeurt voor onderwijs, crèches, kinderopvang en sport).

Sinds 13 maart 2020 leeft België op het ritme van het coronavirus. De lockdown-maatregelen, die noodzakelijk waren en nog steeds zijn om het virus af te remmen, hebben grote sociale gevolgen. Reeds voor de huidige gezondheids crisis was er een sociale crisis aan de gang. Volgens de laatste statistieken van voor de Covid-crisis leeft 16.4% van de Belgische bevolking, meer dan 1.8 miljoen mensen in totaal (!), met een inkomen onder de armoedegrens (1). Dit was toen al het hoogste cijfer sinds het begin van de systematische metingen in ons land. Door de huidige crisis worden armoede en sociale ongelijkheden nog verder vergroot en uitgediept (2). De *Economic Risk Management Group* heeft berekend dat bijna 30% van onze bevolking te maken heeft met een netto inkomensverlies sinds het begin van de lockdown (3). In zwaar getroffen sectoren werken relatief meer mensen met een kwetsbaar sociaal-economisch profiel en met minder financiële reserves om periodes van inkomensdaling te overbruggen. **Het inkomensverlies en de stress die dit met zich meebrengt wegen zwaar op de mentale gezondheid bij mensen in armoede en de meest kwetsbare groepen in onze samenleving.**

Mensen in armoede en kwetsbare groepen: vaak vergeten door het huidige federaal beleid

De federale regering heeft reeds verschillende maatregelen genomen om bedrijven, werknemers en zelfstandigen te beschermen tegen de negatieve economische gevolgen van de crisis, zoals bijvoorbeeld de tijdelijke werkloosheid omwille van Covid (4). Vaak gebeurt dit op basis van vertrouwen. **We zien echter dat verschillende kwetsbare groepen juist niet of onvoldoende beschermd worden door deze economische maatregelen.** We denken hier o.a. aan diegenen met een precair werkstatuut (interim, deeltijds werk, contract van bepaalde duur,...) en die in “kwetsbare” sectoren werken. Voor mensen die zich buiten de arbeidsmarkt bevinden (ontslagen personen door de crisis, werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden, daklozen, mensen zonder wettig verblijf,..) werden geen of te weinig maatregelen genomen. Reeds voor de crisis had een grote groep (25.3%!) geen budget voor onverwachte uitgaven (5). Nu tijdens de crisis niet alleen de inkomsten van sommige gezinnen dalen, maar ook de levenskost gestegen is, hoeft het ons niet te verbazen dat zij volledig financieel kopje onder dreigen te gaan (6).

In reactie op de onvrede bij de bevolking over de te grote focus op het economische in de exitstrategie heeft de federale regering nu ook een aantal “sociale” maatregelen genomen. Deze zijn echter niet op maat van mensen in armoede en kwetsbare groepen waardoor zij opnieuw uit de boot vallen. Zo werd ouderschapsverlof uitgebreid zodat ouders hun job met de zorg van hun kinderen kunnen combineren. Werknemers in de meest preciaire omstandigheden kunnen hier echter moeilijk gebruik van maken. De toelagen zijn te laag en zij moeten toestemming krijgen van hun werkgever. Daarnaast heeft de federale regering beslist dat de gezinsbubbel uitgebreid mocht worden met een aantal vrienden of familieleden. Voor kwetsbare groepen, die bijvoorbeeld slecht gehuisvest zijn of op een klein appartement zonder tuin wonen, is het bijna onmogelijk om te voldoen aan de opgelegde voorwaarden, zoals het bewaren van voldoende afstand.

Onvoldoende ondersteuning van de sociale en socio-culturele sector

Burgers en beroepskrachten binnen de sociale en socio-culturele sector hebben zich dag en nacht ingezet om de meest kwetsbare groepen in onze samenleving bij te staan en de toegang tot hun basisbehoeften te garanderen. Deze sectoren worden echter onvoldoende ondersteund. Op dit moment krijgen de woonzorgcentra eindelijk de nodige aandacht na een lange strijd van de sector om gehoord te worden. Ondanks een aantal eerste maatregelen wordt er nog steeds te weinig gedaan voor andere kwetsbare groepen (7) die in residentiële instellingen verblijven, ambulante begeleid worden of die (noodgedwongen) door familieleden thuis worden opgevangen. Bovendien is er weinig voorzien voor de verenigingen en professionelen in de socio-culturele sector, permanente vorming, buurtwerk, straathoekwerk, maatschappelijk werk, enz. (8) De regionale entiteiten hebben een aantal initiatieven genomen, maar de nodige aandacht van het federale beleidsniveau voor deze sectoren ontbreekt. **Dit mag tijdens de exitstrategie niet verder gebeuren. Anders dreigen kwetsbare groepen die afhankelijk zijn van deze sectoren nog verder geïsoleerd te worden, in de armoede verzeild te raken, hun rechten te verliezen, enz.**

Eindnoten:

1. Het armoederisico (AROP) verwijst naar het percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen (na sociale transfers) dat onder de armoededrempel ligt. Deze indicator en de andere armoede-indicatoren zijn nuttig om een indicatie te geven, maar houden een onderschatting in van het werkelijke armoedeniveau. Zo houden zij geen rekening met de specifieke situatie van de huishoudens en worden sommige inkomens, zoals eigendom, onderschat. Voor meer, zie: <https://plus.lesoir.be/8911/article/2015-10-12/la-pauvrete-est-sous-estimee-en-belgique> ; <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting>
2. COVIVAT - Corona Onderzoekconsortium Voor Inkomensverdeling en sociale effecten, Huishoudbudgetten en Sociale Minima in Lockdown,

https://8d4783fa-1302-40da-8105-74e82c22674f.filesusr.com/ugd/4ab716_43e34cee5e024916a5d8dda8029c5cc3.pdf; zie ook: https://www.standaard.be/cnt/dmf20200517_04963100

3. <https://www.lalibre.be/economie/conjoncture/perte-de-revenus-un-belge-sur-7-lourde-ment-affecte-a-cause-du-coronavirus-5ea6d179d8ad58632c7cc9e9>
4. De tijdelijke werkloosheid omwille van Covid wordt toegekend tot eind mei, met een mogelijke verlenging tot september
<https://trends.knack.be/economie/beleid/minister-muyllle-wil-systeem-van-tijdelijke-werkloosheid-door-corona-verle-ngen-tot-september/article-news-1597343.html>
5. <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/materiele-en-sociale-deprivatie>
6. Zie ook:
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/05/19/reactie-netwerk-tegen-armoede-op-getuigenis-dylan/?fbclid=IwAR1M40BQLe8CNVr5FVG-isbj5KumgBFSdS4MjOVDP7xdgSbMWP8NxEd3H4>
7. Het betreft hier o.a. kinderen en volwassenen met een fysieke of mentale handicap of een gedragsstoornis, kinderen en jongeren in een kwetsbare familiale omgeving, in een instelling of in de jeugdzorg, mensen met geestelijke gezondheids- en verslavingsproblemen, mishandelde vrouwen, asielzoekers in opvangcentra met inbegrip van gesloten centra, mensen in detentie, dakloze personen, transitmigranten en mensen zonder papieren.
8. Jeugdhuizen, jongerenorganisaties, buurthuizen, straatanimatie, buurthuizen, welzijnscentra, buurtsport, buurtprojecten, enz.

Ondertekenaars

BAPN - Belgian Anti-Poverty Network – 11.11.11 – ABVV / FGFB – ABVV Senioren – ACFR Femmes en Milieu Rural – ACLVB / CGSLB – ACRF Femmes en milieu rural – Action Vivre Ensemble – Actrices et Acteurs des Temps Présents – ACV / CSC – AFICo – Agathe Osinski, UCLouvain – Agnès Ponsar, HELHa – Aide et Reclassement – AIS Nord-Luxembourg – AJMO – Alban De Kerchove d'Exaerde, ULB – AMO Agora Jeunes – AMO Canal J – AMO CIAJ – AMO Color'Ados – AMO Droit des jeunes – AMO Inter-actions – AMO Jodoigne – AMO La Chaloupe – AMO Latitude J – AMO Mic-Ados – AMO Parler Pour Le Dire – AMO Passages – AMO Rythme – AMO Samarcande – AMOSA, Action en milieu ouvert, secteur d'Ath – Anne-Emmanuelle Bourgaux, UMons-ULB – Annemie Schaus, ULB – Annick Comblain, ULiège – Antoine Printz, UCLouvain – Antonino Mazzù, ULB – APL A toi Mon toit – APNU – Arbor & Sens – Article 27 Bruxelles – Article 27 Wallonie – ASM - Association syndicale des magistrats – ASPH – Association Culturelle Joseph Jacquemotte – Associations 21 – ATD Quart Monde Belgique / ATD Vierde Wereld België – Atelier des Droits Sociaux – ATTAC Charleroi – ATTAC Liège – Badje – Bea Cantillon, Universiteit Antwerpen – Benoit Thirion, UCLouvain – Bérénice Storms, Universiteit Antwerpen – Bernard Delvaux, UCLouvain – Bertrand Renard, UCLouvain – Bind-Kracht – Bond Beter Leefmilieu – Brussels Platform Armoede – Bureau des femmes de la FGFB wallonne – C-Paje – Carla Nagels, ULB – Caroline Lamarche, écrivaine – Caroline Nieberding, UCLouvain – Carta Academica – CEFOC – CEMEA – Centre culturel Bruxelles-Nord - Maison de la création – CAI, Centre d'action interculturelle de la province de Namur – Centre d'Appui aux services de médiation de dettes de la Région de Bruxelles-Capitale – Centre de Planning familial Leman – Centre Régional d'action interculturelle du Centre – Centre Régional d'Intégration de Charleroi – Centre régional d'Intégration de Mons Borinage – CETRI - Centre tricontinental – CFFB, Conseil des femmes francophones de Belgique – CHACOF – Chaînes de Services et d'Amitié – Chloé Salembier, UCLouvain – Christine De Bauw, Henallux – Christophe Soil, ULB – CIRE – CISP AVANTI – CISP Cap Terre – Club Achille Cavée – CNCD-11.11.11 – COJ – Collectif des femmes – Collectif Solidarité Contre l'Exclusion – Comité de Vigilance en Travail Social – Comme Chez Nous – Commission Justice & Paix – Compagnons Dépanneurs Namurois – Corinne Bouüaert, ULiège – CPCP – CRILUX – CRVI - Centre régional de Verviers pour l'Intégration – Culture & Démocratie – Culture et développement – CWEHF – Dan van Raemdonck, ULB et VUB – Decenniumdoelen – Défense des Enfants International – Belgique – Diane Bernard, Université Saint-Louis – Dynamo International – Eco-Vie – Ecole Supérieure d'Action Sociale HELMo – Edoardo Traversa, UCLouvain – Ella – Equipe Pauvretés de Beloeil Bernissart – Equipes populaires – Eric David, ULB – Eric Vilquin, UCLouvain – Espace Seniors – FAPEO – FDSS, Fédération des services sociaux – Fédération des Associations Sociales et de Santé – Fédération des Centres Pluralistes de Planning Familial – Fédération des Maisons de Jeunes en Belgique francophone – Fédération des maisons médicales – Fédération indépendante des Seniors – Fédération laïque de centres de planning familial – Fédération Wallonne de Promotion de la Santé – FedOS – FEF, Fédération des étudiant.e.s francophones – Femmes Prévoyantes Socialistes – FGFB Bruxelles – FIAN Belgium – FIPE - Fédération des Institutions de Prévention Educative – Fondation Anne-Marie Lizin – Form'Anim asbl de Seraing – Franck Dumortier, UNamur – Françoise Bartiaux, UCLouvain – Front

Commun des SDF/Gemeenschappelijke Daklozen Front – Furia – Gabrielle Lefèvre, journaliste – GABS – Gang des vieux en colère – Garance – GénérationS aisbl – Greenpeace – Grégoire Wallenborn, ULB – GRIP – GroenPlus – Groupement territorial pour la santé mentale à Seraing – Habitat et Participation – Handijob' Project – HELHa Cardijn, département social – Hélène Ancion, IEW – Hendrik Ferdinande, Universiteit Gent – Hervé Pourtois, UCLouvain – I Care – Ides Nicaise, KU Leuven – IHOES – Indépendance & Dignité – Infor-Drogues – Inter-Environnement Bruxelles – Jacinthe Mazzocchetti, UCLouvain – Jacques Englebert, avocat, ULB – Jacques Marlier, ULB – Jacques Moriau, ULB – Jean Salmon, ULB – Jean-François Rees, UCLouvain – Jean-Marc Sparenberg, ULB – Jean-Marie Dermagne, avocat, UCLouvain – Jean-Michel Decroly, ULB – Jean-Paul Lambert, Université Saint-Louis – JOC – John Nève, Université Saint-Louis – Jozef Pacolet, KU Leuven – Juliette Woitchik, Université Saint-Louis – Kairos Europe – Koen Hermans, KU Leuven – Kristel Driessens, Karel de Grote Hogeschool – L'Atelier – L'Echalier – La Bambinerie – La CODE – La Maison Source – La Rochelle – La Teignouse – Latitude Jeunes – Laura Merla, UCLouvain – Le 210 – Le Babibar / Les parents jardiniers – Le Forum - Bruxelles contre les inégalités – Le Gerموir – Le Monde des Possibles – Le Quinquet – Les Amis de la Terre Belgique – Les Grignoux – Lieven De Cauter, KU Leuven – Liga voor Mensenrechten – Ligue des droits humains – Limburgs Platform voor Mensen op de Vlucht – Links Ecologisch Forum – Maison du Peuple d'Europe – Maison médicale du Laveu – Making Latin Women Visible - SIEMPRE – Marc Jacquemain, ULiège – Marc-Antoine Gavray, FNRS / ULiège – Marco Martiniello, ULiège – Marie-Sophie Devresse, UCLouvain – Mateo Alaluf, ULB – Maxi-Liens – Médecine pour Le Peuple – Médecins du Monde – Mejed Hamzaoui, ULB – Michel Gevers, UCLouvain – Michel Loriaux, UCLouvain – Min Reuchamps, UCLouvain – Miroir Vagabond – MOC Namur – Mode d'Emploi – Mojoca – Mouvement Lire et Ecrire – Mouvement Luttes-Solidarités-Travail (LST) – Mylene Botbol-Baum, UCLouvain – Nathalie Frogneux, UCLouvain – Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap / Conseil Supérieur National des Personnes Handicapées – Naturawash Lessive Solidaire – NEOS – Netwerk tegen Armoede – Nicolas Bárdos-Féltoronyi, UCLouvain – Noël B. Salazar, KU Leuven – OKRA – Olivier De Schutter, UCLouvain – Olivier Servais, UCLouvain – ORBIT vzw – Partenariat Intégration cohabitation à Laeken – Pascale Vieille, UCLouvain – Patrick Henry, ex-président d'Avocats.be – Paul Lowenthal, UCLouvain – Periferia aisbl – Philippe Van Parijs, UCLouvain – PhiloCité – Pierre Galand, ULB – Pietro Pizzuti, comédien – Projet LAMA – Rainbowhouse Brussels – Réseau Justice fiscale – Réseau Solidarité – Riccardo Petrella, UCLouvain – RIEPP – Robert Plasman, ULB – RTA – RWDH – RWLP - Réseau Wallon de Lutte Contre la Pauvreté – SAM, Steunpunt Mens en Samenleving – Samenlevingsopbouw – Sandrine Detandt, ULB – Santé, Communauté, Participation – SAW-B – Serge Jaumain, ULB – Sixtine van Outryve, UCLouvain – Soleil du Coeur – Solidarité – Solidarimmo – Solidaris – Solidarités Nouvelles – Stéphane Ginsburgh, musicien – STICS – Syndicat des locataires – Synergie Wallonie pour l'Egalité – Tanguy de Foy, APSY-UCLouvain – Théâtre Les Tanneurs – Thierry Moreau, UCLouvain – Tim Goedemé, Universiteit Antwerpen – Uit de Marge – Vanessa De Greef, FNRS et ULB – Véronique van der Plancke, avocate, UCLouvain – Vie féminine – Vincent Engel, UCLouvain – Vincent Yserbyt, UCLouvain – Vlaams Welzijnsverbond – Vlaamse Actieve Senioren – Vrouwenraad – VZW Kind en Preventie – Welzijnsschakels – Welzijnszorg – Yves Moreau, KU Leuven.

Contact:

- Caroline Van der Hoeven (Coördinatrice, Belgian Anti-Poverty Network, BAPN), 0474/55.96.11 of caroline.vanderhoeven@bapn.be
- David de Vaal (Algemeen coördinator, Netwerk tegen Armoede), 0476/20.75.91 of david.devaal@netwerktegenarmoede.be